

SPRAWOZDANIE

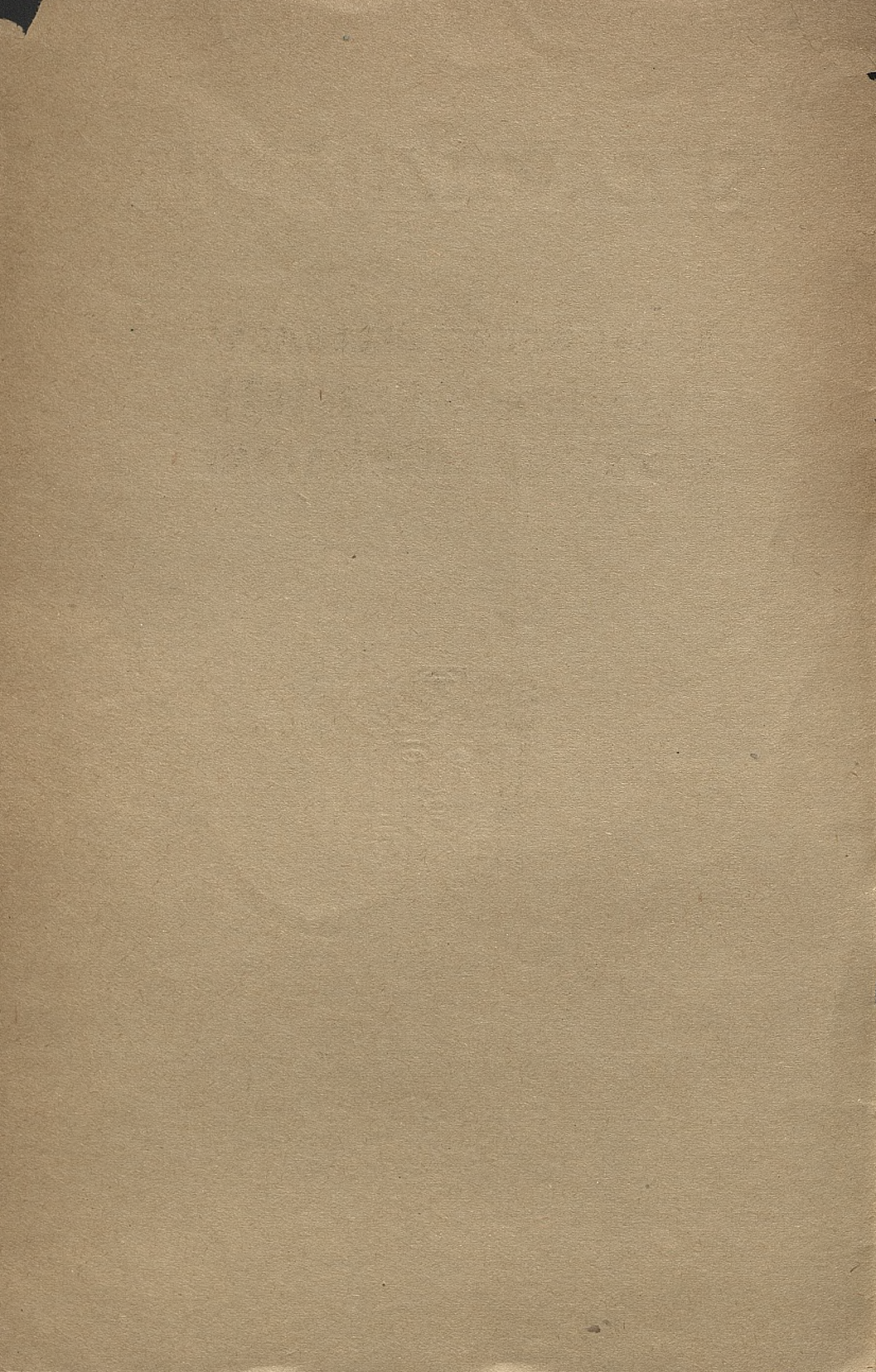
KRAKOWSKIEJ DELEGACJI NACZELNEGO KOMITETU OPIEKI NAD LEGIONISTAMI

Nakładem Krakowskiej Delegacji Naczelnego Komitetu opieki nad legionistami.

DRUKARNIA ZWIĄZKOWA W KRAKOWIE
pod zarządem J. Dziubanowskiego.

1918.

8589.

SPRAWOZDANIE

KRAKOWSKIEJ DELEGACJI NACZELNEGO KOMITETU OPIEKI NAD LEGIONISTAMI

Nakładem Krakowskiej Delegacji Naczelnego Komitetu opieki nad legionistami.

DRUKARNIA ZWIĄZKOWA W KRAKOWIE
pod zarządem J. Dziubanowskiego.

1918.

Z chwilą, kiedy młodzież nasza pospieszyła ofiarnie w szeregi Legionów — stało się nie tylko potrzebą serca, ale niebawem twardą koniecznością, aby społeczeństwo polskie zajęło się corychlej tymi, których krwawa wojna wyrzuciła z powrotem na bruk jako rannych, wyczerpanych trudami bitew, bez dachu nad głową, bez odzieży, bez opieki i pomocy.

Odczuciu tej konieczności i samorzutnemu odruchowi społeczeństwa zawdzięcza też swe powstanie Krakowska Delegacja Komitetu opieki legionowej — jako organ Naczelnego Komitetu opieki, działającego we Wiedniu pod przewodnictwem Ekscell. Bilińskiego a przy niezmordowanym i energicznym współdziałaniu Dra E. Habichta. Stamtąd też wyszedł impuls do wprowadzenia w czyn myśli, która w Krakowie kiełkowała już oddawna wśród grona tut. obywatelstwa.

Na zaproszenie Dra E. Bandrowskiego jako wiceprezydenta miasta i delegata N. K. O. odbyło się dnia 22. czerwca 1915. konstytuujące zebranie, w którym wzięli udział reprezentanci Prezydium i Rady miasta, Samarytanina, Sokoła, Straży polskiej, Przytuliska Weteranów z r. 1863. wreszcie grono obywatelstwa z Krakowa i Podgórze. (Wówczas jeszcze odrębnego miasta).

Zebranie to uchwaliło jednomyślnie założyć w Krakowie Komitet opieki nad legionistami pod nazwą: Delegacja N. K. O. jako instytucję bezpartyjną i apolityczną o charakterze czysto narodowym i humanitarnym.

Nazwa poszła stąd, że mimo zupełnej autonomii, jaką sobie zastrzegł nasz Komitet przy organizacyi — chciano stworzyć jakiś łącznik między robotą Naczelnego Komitetu opieki

w Wiedniu a Krakowem — który dopiero w przyszłości miał przybrać bliżej określone formy, do czego jednak nie przyszło, gdyż Delegacya N. K. O. występowała nadal niezależnie i samodzielnie. Mimo to, by nie wprowadzać zamętu w opinii publicznej nie zmieniono już nazwy, zwłaszcza, że i tak wiadomem było, iż akcyja prowadzona czasowo we Wiedniu przeniesie się potem w tej, lub innej formie na stałe do Krakowa.

Celem Delegacyi N. K. O. miała być piecza moralna i materyalna;

a) nad legionistami, którzy walczyli z bronią w rękę, a z powodu kalectwa, lub choroby uznani zostali za niezdolnych do dalszej służby wojskowej,

b) nad rodzinami legionistów.

W szczególności starać się miała Delegacya: o wyjednywanie zasiłków, pomoc materyalną, ułatwienie ukończenia studyów, pośrednictwo w wyszukaniu pracy, o uzdrawianie chorych legionistów, o protezy, o tworzenie domów dla kalek i t. p.

Do Komitetu opieki weszli wybrani: a) z łona Rady miejskiej: Wiceprezydent Dr E. Bandrowski, X. Dr. Caputa, Dr Frühling, Dr Landau Ignacy, Ostrowski Wit., Dr Schneider Ludwik, Dyr. Sołtysik, Dr Tilles, b) ze „Sokoła“: Prezes Turski i E. Kubalski. c) ze „Samarytanina“: prof. Dr Wicherkiewicz, Dr Janiszewski, adw. Dr Kosch i red. Krysiak, d) ze „Straży polskiej“ prof. Dr Straszewski, e) z „Przytuliska“ E. Jaxa-Chronowski, arch. St. Krzyżanowski, f) z pośród obywatelstwa i palestry krakowskiej adwokat Dr Koy.

Pierwsze organizacyjne zebranie Delegacyi N. K. O. odbyło się dnia 3. lipca 1915, na którym wybrano zarząd w osobach: Dra Bandrowskiego jako przewodniczącego, Eustachego Chronowskiego jako zastępcy, E. Kubalskiego jako sekretarza i Dra T. Koscha jako skarbnika.

Od tej chwili rozpoczyna się prawidłowa działalność nowo zawiązanej instytucyi humanitarnej — która swą pracę niebawem rozdziela na 5 Sekcyj, każda z własnym zakresem działania — a więc

Sekcyja gospodarcza	pod kierunkiem	prez. Turskiego
„ szkolna	„	„ prof. Straszewskiego
„ skarbowa	„	„ adw. Dra Koscha
„ prawnicza	„	„ adw. Dra Koya

Sekcyja sanitarna pod kierunkiem prof. Dra Wicherkiewicza a później Dra Schneidra.

Przewodniczącą sekcji tworzą ściślejszy zarząd i wydział wykonawczy Delegacyi N. K. O.

Oprócz schronisk dla Legionistów tworzonych przez Ligę kobiet i przez sekcję „Samarytanina“ pod zabiegliwem kierownictwem red. Krysiaka nie było jeszcze podówczas innej pomocy ze strony rządu, kraju czy gminy. Trzeba więc było dopiero stwarzać nowe formy i szukać źródeł, skądby zaczerpnąć środków do tej akcji.

Przedewszystkiem należało postarać się o fundusze i zapelować do dobroczynności publicznej. W tym celu opodatkowano się naprzód pośród siebie i wydano odezwę do społeczeństwa:

Rodacy! W tej krwawej dobie dzisiejszej, w której ukształtować się ma przyszłość narodu — jeden jest święty obowiązek, który już dzisiaj ciąży na każdym Polaku, a to: budować tę przyszłość wedle swych sił i goić jaknajrychlej i jak najskuteczniej rany zadane okrutną i niszczącą wojną.

Do boju o wolność poszli oni... żołnierze nasi, legionisci.

A dziś, gdy wracają po ofiarnej służbie bohaterskiej, okaleczeni, niezdolni do pracy, okryci ranami, i później, gdy wróci ich jeszcze więcej, od kogóż mają oni prawo żądać porady, pomocy i opieki dla siebie, dla swych rodzin, pozbawionych podpory, dla wdów i sierót, jak przedewszystkiem nie od własnego społeczeństwa, jak nie od nas samych, od nas wszystkich?

Rodacy!

Krakowska Delegacyja naczelnego Komitetu opieki nad legionistami odwołuje się nie tylko do Waszego uczucia litości i miłosierdzia, ile do Waszego sumienia narodowego i do poczucia społecznego obowiązku! Żołnierz polski nie potrzebuje litości, bo on ma prawo zarówno do czci swych ziomków, jak i do należnej mu opieki społeczeństwa.

Zabliźnijmy rany, usuwajmy zniszczenie, wywołane straszliwym bojem, wspomagając przedewszystkiem i chroniąc ich od śmierci, kalectwa, nędzy i zagłady.

Krakowski Komitet opieki nad legionistami pragnąc rozwinąć na tem polu jaknajżywszą działalność i skupić wszelkie podejmowane w tym kierunku usiłowania, potrzebuje też żywego współdziałania wszystkich ofiarnych serc polskich bez różnicy stanów, zawodów i przekonań partyjnych.

Gdy idzie o tę młodź naszą, która już złożyła swą dla Ojczyzny heroiczną ofiarę — gdy idzie o kaleki, rannych i bezdomnych, o pokierowanie dolą i przyszłością naszych legionistów, ich rodzin,

wdów i sierót, społeczeństwo całe powinno się poczuwać dłużnikiem za krew przelaną, za to ich młode życie złożone na Ołtarzu Ojczyzny.

To też nie będzie chyba nikogo, kto by nie rzucił na ten cel nawet wdowiego grosza, bo składając go przyczynia się do złagodzenia doli swego brata, ojca, czy syna, a może nawet do uratowania ich życia, a tem samem wspiera dzieło odrodzenia narodowego.

Wszelkie dary i składki nadsyłać należy pod adresem skarbnika delegacyi, adw. Dra Koscha, względnie do biura zarządu w gmachu „Sokoła“ w godz. od 10 do 12 i od 4—6.

W Krakowie w sierpniu 1915 r. Krakowska Delegacya Naczelnego Komitetu Opieki nad Legionistami: E. Jaxa Chronowski, wiceprezes, Dr E. Bandrowski prezes, Kubalski sekretarz; Dr T. Kosch, skarbnik i przewodn. Sekcyi skarbowej, dr Michał Koy, przewodn. Sekcyi prawniczej; Władysław Turski, przewodn. Sekcyi gospodarczej; prof. Dr Wicherkiewicz Bolesław, przew. Sekcyi sanitarnej.

Apel ten, który powtórzyła cała prasa krakowska nie przebrzmiał bez echa. Za łaskawem pośrednictwem dzienników miejscowych oraz wprost na ręce skarbnika zaczęły napływać fundusze ze składek, a ponadto dwa wydatniejsze zasilki, t. j. gminy stoł. król. m. Krakowa w kwocie 5.000 koron i miiej. Kasy Oszczędności w kwocie 10.000 K (płatne w 5 rocznych ratach) poparły wydatnie nasze zamiary i działalność.

Również dość licznie zaczęła napływać od chętnych ofiarodawców stara garderoba i bielizna, tak potrzebna zwłaszcza w porze zimowej do odziania dziesiątków „superarbitrowanych“ legionistów.

Dla przyjmowania zgłoszeń i rozdzielania zasiłków założono stałe biuro opieki i dorady w gmachu Sokoła przy ul. Wolskiej (skąd na pewien czas przeniesione było do lokalu T. S. L. przy ul. Floryańskiej). Biuro pozostawało pod naczelnym kierownictwem przewodniczącego sekcyi gospod. prezesa Turskiego przy udziale dyżurujących po kolei członków zarządu Delegacyi N. K. O. Funkcyje kancelaryjnego sekretarza spełniali przez jakiś czas ś. p. Dr Retmański, a następnie p. Stefania Gilnreiner.

W celu uzyskania należytego przeglądu zainicyował przewodniczący Sekcyi gospod. w porozumieniu z N. K. N. i odnośną Komendą legionów założenie katastru wszystkich legionistów superarbitrowanych, t. j. tych, którzy wskutek choroby i otrzymanych ran zostali uznani za niezdolnych do dalszej służby wojskowej.

W ten sposób rozpoczęta akcja okazała wkrótce dodatnie rezultaty a liczne rzesze zgłaszających się o pomoc i doradę legionistów zapełniły lokale Biura.

Pomoc nasza, jaką głównie zajmowała się Sekcja gospodarcza — po przeprowadzeniu dochodzeń, korespondencji i sprawdzeń na miejscu — polegała na udzielaniu zasiłków, bądź doraźnych jednorazowych, bądź stałych, względnie peryodycznych. Dalej dostarczano potrzebującym bielizny i odzieży, zwłaszcza obuwia i płaszców w zimie, starano się o wyszukanie odpowiednich posad i zajęć, wreszcie wiele młodzieży umieszczono w odpowiednich zakładach naukowych, umożliwiając im kontynuowanie przerwanych studyów.

Ten ostatni dział przejęła na siebie sekcyja szkolna umieszczając chłopców w bursach, schroniskach, dostarczając im książek, podręczników, płacąc za nich chesne, taksy egzaminacyjne i t. p.

Dalej zapewniła Delegacya N. K. O. zgłaszającym się bezpłatną poradę prawną a także lekarską i lekarstwa, którą to sprawą zajmował się głównie i niestrudzenie Dr L. Schneider.

Pozatem subwencyonował Wydział delegacyi schronisko dla legionistów w N. Targu i poparł urządzony w Krakowie dla legionistów kurs handlowy.

W urzędowaniu swem kierowała się Delegacya N. K. O. uahwalonym przez siebie wewnętrznym regulaminem, (który w załączeniu podajemy) — pozostając zresztą w ścisłym kontakcie ze Samarytaninem, względnie jego sekcyą schronisk, reprezentowaną przez zabieglivego jej prezesa, red. Krysiaka, z Ligą Kobiet, której delegatki, p. Bilewska i Szafrńska brały często udział w obradach, z oddziałem zasiłkowym N. K. N. (reprezentant p. Kazimierz Giebułtowski) i z miejscową Komendą placu legionów.

Zarówno Wydział, jak i poszczególne sekcyje Delegacyi odbyły cały szereg posiedzeń, a okres zimowy 1915/16 stanowi najwydatniejszy i najintensywniejszy moment naszej jednorocznej działalności.

W Krakowie opieką nad legionistami zajmowało się równocześnie kilka instytucyi. Chodziło więc też i o to, aby wszystkie one zjednoczyły w Delegacyi N. K. O. i scentralizowały tam swoje fundusze tak, aby dać podstawę do utworze-

nia jednolitej organizacji czy Stowarzyszenia, któreby całą tą akcją w przyszłości pokierować mogło.

W tym celu odbyło się też w dniu 25. września 1915. plenarne zebranie Delegacji N. K. O. przy udziale reprezentantów Koła Polskiego (pos. German) i N. K. N. (poseł Dr Marek) oraz wspomnianych wyżej instytucyj, które powyższą zasadę przyjęło. Postulaty te jednak — zupełnie słuszne, nie doczekały się zrealizowania w samej Delegacji N. K. O., a niebawem w ciągu r. 1916. utworzył się i rozwinął przy N. K. N. z dawnego oddziału zasiłkowego formalny departament opieki nad legionistami, który w lipcu 1916. rozpoczął swe urzędowanie.

Z tą chwilą Wydział Delegacji N. K. O. uznał za stosowne przekazać dalszą swą działalność tejże instytucji — mając to przeświadczenie, iż Komitet obywatelski zwany Delegacją N. K. O. spełnił już swe zadanie — skoro wystąpił w chwili pierwszej potrzeby, a wydawszy okragło z zebranego przez siebie grosza publicznego 20.000 K na zasiłki i inne świadczenia — uratował w ten sposób byt, zdrowie i przyszłość nie małej garstce młodzieży polskiej.

Nie podobna dawać tutaj szczegółowej listy imiennej obdarowanych i tych, którzy z pomocy naszej korzystali. Stwierdzamy tylko, iż szczegółowe rachunki badała Komisya kontrolująca w osobach pp. Dra Koya i prof. Straszewskiego, która zarówno skarbnikowi jak i Delegacji udzieliła absolutorium z zarządu funduszami. Ogólne zestawienie, jakie dołączamy, daje dostateczny pogląd na sposób i rodzaj naszej gospodarki. Zebrane książki przeważnie treści belletrystycznej przekazałiśmy w swoim czasie schronisku legionistów w Zakopanem.

Na zakończenie wspomnieć nam jeszcze należy o zasłużonych zmarłych współpracownikach. Byli nimi: ś. p. Dyr. Sołtysik zastępca przewodniczącego w sekcji szkolnej oraz ś. p. Eustachy Jaxa Chronowski b. wiceprezes Delegacji i ś. p. prof. Dr Wicherkiewicz. Ci dwaj ostatni zwłaszcza nie mało pracy, trudu i osobistych zabiegów włożyli do wspólnego dzieła. Ś. p. prof. Wicherkiewicz nie zapomniał też nawet o naszej instytucji i opiece legionowej w rozporządzeniu ostatniej swej woli przekazując na cele Delegacji N. K. O. poważną kwotę 10,000 koron.

Niestety nie od Wydziału Delegacji to zależy, iż warun-

ków, pod jakimi wypłata legatu ze strony spadkobierców nastąpićby mogła — ze względów prawnych i moralnych — mimo dłuższych pertraktacyj — przyjąć nie mógł — przez co biedna młodzież legionowa, potrzebująca pomocy fundusz 10.000 K na razie orzynajmniej utracić musiała. (Sprawy tej nie uważamy za zamkniętą i jest wszelka nadzieja, że legat ten wpłynie ostatecznie na cele Opieki legionowej).

Ta okoliczność była także jednym z powodów, że sprawozdanie nasze z szafarstwa groszem publicznym, które już wcześniej mieliśmy obowiązek przedłożyć naszemu społeczeństwu — dopiero dzisiaj dostaje się do rąk jego.

Przeświadczenie jednak, żeśmy przyjęty na siebie dobrowolnie obowiązek — w miarę sił i funduszków spełnili, każe nam wyczekiwać spokojnie sądu zwłaszcza tej drogiej młodzieży polskiej, dla której pracowaliśmy.

Na zakończenie niech nam wolno będzie złożyć słowa serdecznej podziękii wszystkim tym ofiarodawcom, którzy działalność naszą czy to finansowo czy w jakikolwiek inny sposób poprzec raczyli.

Dodać w końcu należy, że wszelkie nasze pretensye i pozostałe fundusze (po potrąceniu kosztów druku i rozesłania sprawozdania) przekazemy zawiązanemu w ostatnich czasach „Towarzystwu opieki legionowej“ w Krakowie.

Kraków 1918 roku.

Za Delegację N. Komitetu opieki nad legionistami

Sekretarz:

E. Kubalski.

Skarbnik:

Dr T. Kosch.

Prezes:

Dr E. Bandrowski.

Przew. sekcji gosp.

W. Turski.

ZAMKNIĘCIE

funduszków Sekcji skarbowej Krakowskiej Delegacji tymczasowego

Przychód.		Obrót					
		K	h	K	h	K	h
1	Dary:						
	zbiorowe			5019	03		
	personalne			1544	20		
	czasopisma:						
	„Czas“			2243	53		
	„Nowa Reforma“ Rk własny	2935	47				
	„ „ „ obcy	553	—	3488	47		
	instytucje:						
	Gmina m. Krakowa	5000	—				
	Kasa oszcz. m. Krakowa . .	6000	—	11000	—	23295	23
2	Procenta					245	51
3	Zaliczki dla biura wypłat . .					677	56
4	Lokacje podj. z Bku kraj. w/m.			9302	41		
	„ z Kasy Oszcz. m. Krak.					9313	41
	Nr. 320349			11	—		
5	Inne dochody					105	—
						33636	71

Stan czynny.

B I L

		K	h	K	h
1	Lokacje:				
	w Kasie Oszcz. m. Krakowa:				
	na książ. Nr. 320.349	2059	60		
	„ „ „ 326.404	2000	—	4059	60
				4059	60

Kraków, dnia 28. czerwca 1918.

Prezes:

Dr Ernest Bandrowski m. p.

Komisya

Dr Michał Koy m. p.

RACHUNKOWE

N. K. O. za czas od 3-go lipca 1915 do 28-go czerwca 1918.

kasowy.

Rozchód.

		K	h	K	h	K	h
1	Adminis., personal i wyd. kanc.					2123	91
2	Zapomogi:						
	jęgnorazowe			7996	35		
	miesięczne			1340	—	9336	35
3	Lekarstwa						210
4	Dostawy za odzież						2575
5	Instytucjom:						
	Sanatorium w Zakopanem			390	—		
	Departament opieki:						
	na Sanat. w Zakopanem . .	163	—				
	„ inne cele	4337	—	4500	—		
	Schr. legionistów w N. Targu			450	—	5340	—
6	Zaliczki zwrócone						677
7	Lokacje:						
	w Bku krajowym w/m. . . .			9302	41		
	„ Kasie Oszcz. m. Krakowa			4070	60	13373	01
						33636	71

A N S

Stan bierny.

		K	h	K	h
1	Czysty majątek z d. 28/6 1918			4059	60
				4059	60

Skarbnik:

Dr Teodor Kosch m. p.

kontrolująca:

Dr Maurycy Straszewski m. p.

REGULAMIN

Krakowskiej Delegacji Naczelnego Komitetu Opieki nad superarbitrowanymi legionistami oraz nad wdowami i sierotami po poległych legionistach.

I. Cel.

Zadaniem Delegacji jest wszelka opieka, jaka się okaże potrzebna dla superarbitrowanych legionistów, umożliwienie im uczciwej egzystencji, opieka nad pozostałymi po nich wdowami i sierotami, oraz opieka nad żonami i dziećmi tych poległych legionistów, które nie mają prawa do zaopatrzenia z funduszków państwowych.

Do tego celu zmierza przez:

- 1) zaopatrywanie legionistów po superarbitrowaniu w odzież cywilną,
- 2) zakładanie i utrzymywanie, względnie subwencyonowanie:
  - a) schronisk, mających na celu danie legionistom pomieszkania i utrzymania zanim znajdą zajęcie,
  - b) burs, mających na celu umożliwienie im dokończenia nauki,
  - c) sanatoryów i szpitali w razie potrzeby,
  - d) domu inwalidów.
- 3) zapewnienie opieki lekarskiej, środków leczniczych i protez dla okaleczonych.
- 4) dawanie zasiłków,
- 5) porady prawne dla wyjednania tych praw, które przysługują legionistom, jako żołnierzom współwalczącym z armią austro-węgierską, jakoteż rodzinom legionistów niezdolnych do zarobkowania lub poległych, nakoniec te wszystkie porady prawne, które na razie zapewnić lub ułatwić im mogą egzystencję.
- 6) Prowadzenie biura pośrednictwa pracy.
- 7) Ułatwianie byłym legionistom uzupełniania przygotowania naukowego lub zawodowego.

II. Środki pieniężne.

Dla prowadzenia wszystkich agend Delegacya N. K. O. starać się będzie o:

- a) fundusze stałe z rocznych świadczeń N. K. O. pochodzących od rozmaitych instytucji i osób prywatnych,
- b) fundusze ze składek dobrowolnych dla wdów i sierót i dla legionistów,
- c) fundusz z urządzanych na rzecz Delegacji koncertów, odczytów, przedstawień teatralnych, kino i t. d.

III. Organizacya Delegacji.

- 1) Ogólne zebranie członków Delegacji, w skład którego wchodzi wszystkie osoby wybrane na posiedzeniu konstytuującym w dniu 22. lipca 1915 r. oraz osoby kooptowane: wszyscy członkowie Delegacji muszą należeć przynajmniej do jednej sekcji,
- 2) Wydział Delegacji składający się z prezesa, skarbnika, sekretarza i przewodniczących wszystkich sekcji,
- 3) Wydział wykonawczy (prezydium Delegacji) składający się z prezesa, skarbnika i sekretarza,
- 4) Sekcje: gospodarcza, skarbowa, sanitarna, szkolna, prawnicza,
- 5) Komisya rewizyjna składająca się z przewodniczącego i dwóch członków wybranych przez Wydział.
Prezesa, sekretarza i skarbnika w razie przeszkody mogą zastępować wybrani ich zastępcy.

IV. Szczegółowe postanowienia.

1) Ogólne zebrania Delegacji odbywają się raz na rok, a to jak najrychlej po upływie roku administracyjnego, ponadto ilekroć prezes zarządzi je w razie potrzeby. — Musi być zwołane i to jaknajrychlej na pisemne żądanie przynajmniej dwóch przewodniczących sekcji, przyczem do żądania ma być dołączony projekt porządku dziennego.

Do zebrań tych należy:

- a) ustalenie ogólnych zasad dotyczących zakresu działania Delegacji,
- b) wybór prezesa, skarbnika i sekretarza i ich zastępców, — wybór poszczególnych sekcji i ich przewodniczących. Sekcyom przysługuje prawo kooptacji członków,
- c) przyjmowanie, względnie odrzucanie sprawozdań wydziału

Delegacyi wniosków porządkiem dziennym objętych, oraz uchwały w sprawie absolutoryum z czynności i rachunków.

Zebrania mają być zwoływane przez ogłoszenie w dziennikach krakowskich przynajmniej na trzy dni przed terminem.

Uchwały zapadają większością głosów a w razie równości decyduje przewodniczący.

2) Wydział Delegacyi zwołuje prezes przynajmniej raz na dwa miesiące, a nadto na żądanie pisemne trzech członków Wydziału. Komplet stanowi połowa członków Wydziału przy głosowaniu w razie równości głosów decyduje przewodniczący.

3) Wydział wykonawczy (prezydyum):

a) prowadzi czynności spraw administracyjnych i wykonanie uchwał Wydziału,

b) w pilnych wypadkach załatwia sprawy należące do zakresu działania Wydziału bez odnoszenia się do tego ale w porozumieniu się z przewodniczącym sekcji, do której zakresu odnośna sprawa należy i z obowiązkiem złożenia sprawozdania na najbliższym zabraniu Wydziału.

W zasadzie jest to dopuszczalne tylko w sprawach pociągających za sobą jednorazowy wydatek,

c) sekretarz prowadzi korespondencje i kierownictwo biura,

d) skarbnik prowadzi wszelkie sprawy skarbowe i księgi rachunkowe.

Czynności sekretarza i skarbnika za wiedzą i wolą prezesa mogą wykonywać urzędnicy pod odpowiedzialnością sekretarza i skarbnika.

4) Sekcje są organami doradczymi Wydziału, przedkładają mu wnioski dotyczące ich zakresu działania oraz przeprowadzają sprawy poruczone im przez Wydział. Mają również prawo inicjatywy w sprawach dotyczących ich zakresu działania; sprawy te przedkładają Wydziałowi Delegacyi przez swych przewodniczących.

Do poszczególnych sekcji ze spraw wyżej pomienionych (cel delegacyi) należą sprawy:

a) gospodarczej:

ad 1. — 2 a, — 2 d, — 4. — 6.

b) szkolnej:

ad 2 b. — 7.

c) skarbowej:

wszystkie sprawy dotyczące zabezpieczenia dochodu, sprawy budżetowe, kontrola wydatków i t. d.

d) sanitarnej:

ad 2 c, — 3.

e) prawniczej:

ad 5.

Dla administracji schronisk, szpitali, sanatoryów, burs i domu inwalidów, mogą odnośnie sekcye tworzyć specjalne komitety.

Sekcye obradują na podstawie własnych regulaminów mieszczących się w ramach niniejszego regulaminu.

W sprawach, które nie były przedmiotem obrad sekcji a są na porządku obrad Wydziału Delegacji należy wstrzymać ich załatwienie aż do zasiągnięcia opinii Sekcji w razie zażądania tego przez przewodniczącego dotyczącej sekcji.

Bez odnoszenia się do sekcji można załatwiać sprawy albo już postanowione, albo pilne, albo też takie, które nie wymagają specjalnych opinij.

Na zebraniach Wydziału wykonawczego i Wydziału Delegacji przewodniczy prezes, a na zebraniach sekcji jej przewodniczący.

Wydział wykonawczy i sekcye podlegają Wydziałowi Delegacji.

Wydział Delegacji podlega ogólnemu zebraniu Delegacji.

V. Postanowienia administracyjne.

Dla sprawności administracji należy prowadzić dziennik podawczy, protokół biura Delegacji i poszczególnych sekcji oraz dokładną registraturę, a nadto książki pomocnicze i ewidencyjne.

Skarbnik prowadzi księgę kasową i przechowuje kwity, aż do czasu uzyskania absolutorium poczem kwity te przechodzą do archiwum biura.

Skarbnik ma prawo żądać poświadczenia absolutorium na piśmie.

Wyплаты uskutecznia skarbnik tylko na podstawie uchwały Wydziału Delegacji względnie Wydziału wykonawczego.

VI. Reprezentacya na zewnątrz.

Delegacyę reprezentują na zewnątrz prezes i sekretarz, którzy też razem podpisują wszelkie pisma.

W wypadkach, w których sekcye zostały upoważnione do samodzielnej czynności oraz we wszelkich sprawach natury informacyjnej występuje na zewnątrz sekcya, którą w takim razie podpisuje jej przewodniczący.

VIII. Kontrola.

Komisya rewizyjna ma prawo przeglądać w każdej chwili wszelkie akta Delegacji co wszakże winna zapowiedzieć przynajmniej na trzy dni naprzód.

Również winna to zrobić na każde żądanie prezesa, lub skarbnika, a w każdym razie obowiązkowo przed tem zebraniem, na którem znajduje się na porządku dziennym »absolutoryum«.

Z dokonanej czynności ma spisać protokół stwierdzający, czy, względnie o ile znalazła rachunkowość w porządku a w razie żądania ze swej strony wprowadzenia jakich — zmian winna te żądania wyszczególnić i uzasadnić.

Komisya odbywa swe czynności bez względu na liczbę swych członków zgłaszających się do niej. W razie różnicy zdań poda każdy osobno swe zapatrywania do protokołu.

Protokół Komisji ma być odczytany na posiedzeniu Wydziału przed powzięciem uchwały o absolutoryum.

